

fældet, her holder saa stærkt paa sine konstitutionelle Rettigheder, at man meget hellere vilde have en større Udgift, end at der skulde roffes ved selve Hjørnestenen af vor Forfatning. — Jeg kan maatte allerbede paa dette Trin — skjøndt Sagen er mindre betydelig — for muligvis at spare det ærede Mindretal nogen Uleilighed, gjøre opmærksom paa, at det, naar han i sin Begrundelse har opholdt sig over, at der et Sted i Betænkningen staar „Theatret“ istedetfor „Theaterbygningen“, jo er klart af hele Meningen, at der har været tænkt paa Theaterbygningen. Det er en Ting, som vel kunde have været rettet, inden Betænkningen blev afgiven, men der skulde saa ogsaa rettes betydeligt i Mindretallets Betænkning, og kan saa lidt mere det ærede Mindretal, var der ingen Grund til at forholde ham det. — Jeg vil derpaa, idet jeg kommer tilbage til mit Udgangspunkt, gjøre opmærksom paa, at det, som her skal afgjøres, eller til hvis Afgjørelse der dog skal bidrages, som sagt er et Spørgsmaal, der kan faae en meget stor Betydning for vor Fremtid; thi kan noget Saadant passere, kan der afholdes saadanne Udgifter som disse uden Bevillingsmyndigheden een Gang, kan det ogsaa ske oftere. En Mand, som tidligere har siddet i dette Thing, men som ikke længere er her, har en Gang, da denne Sag tidligere var paa Tale, utvirket en Slags Frygt for, at den Pragtbygning, vi have i det nye Theater, skulde blive et Mindesmærke paa Bevillingsmyndighedens Grav. Jeg nærer ikke nogen saadan Frygt; jeg tror, at Bevillingsmyndigheden kan taale haardere Stød end dette, men det vil bero paa, om den Tilbagevisning, som skal gives, allerede paa dette Sted bliver saa eftertrykkelig, som det er muligt. Jeg vil haabe, at det maa blive Tilfældet.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer):

Den meget ærede Ordfører udtalte den Forventning, at jeg vilde finde Anledning til at tage Ordet angaaende de to første Indstillingspunkter. Det skal være mig en Fornøjelse strax at efterkomme den deri indeholdte Opfordring til mig, og jeg beder derfor Mindretallets ærede Ordfører om Undskyldning for, at jeg allerede nu tager Ordet, medens jeg efter almindelig Skik og Brug maatte have overladt ham det først. Til denne Opfordring knyttede den ærede Ordfører den Forventning, at der maatte vilde gaa et Lys op for os, det vil sige for Flertallet. Ja, kunde jeg bidrage noget dertil, skulde det i Sandhed glæde mig i højeste Grad, men jeg tror, Enhver vil indrømme, at det vilde være særdeles sangvinisk af mig, om jeg haabede noget Saadant. Jeg skal forelægge Sagen, saaledes som jeg ser den, og dernæst overlade Dommen til Enhver, som vil være opmærksom paa, hvad jeg siger; men at det skulde blive til

et Lys for Flertallet, som skulde øve nogen Indflydelse paa dets Beslutning, overer jeg ikke at haabe. Vil man klare sig den Stilling, hvori Theatret befinder sig overfor den lovgivende Magt, er det nødvendigt, at man kaster et Blik tilbage paa, hvilken dets Stilling var før 1856—57. Der er talt derom tidligere, men for at jeg ret skal blive fortaet, er det nødvendigt, at jeg i al Korthed minder om denne Stilling. Før Finantsaaret 1856—57 fik Theatret sin aarlige Underbalance dækket af Statskassen, enten denne var stor eller lille. Man beregnede 50,000 Rb. eller 70,000 Rb. til Underbalance, men blev den større, fik Theatret denne større Underbalance udbetalt af Statskassen, og blev den mindre, kom det Statskassen til Gode. Hvert Aar opgjorde altsaa Theatret sit Regnskab og havde ikke en Skilling i Kassen. Det var i Korthed Tilstanden før 1856; den svarede til den Stilling, flere andre Institutter indtage, f. Ex. Landboøjskolen. Denne har ogsaa selvhvervede Indtægter, om end langtfra i samme Forhold som Theatret; der opgjøres ved Aarets Udgang en Balance, og ved Aarets Slutning er Stiftelsen ikke en Skilling; der begynder da et nyt Regnskabsaar med et nyt Tilskud fra Statskassen. Med Hensyn til Theatret ønskede man nu at komme til en Forandring; denne Tilstand haabede man at kunne afløse med en anden, der var gunstigere for Theatret, og som med det Samme gav Theatrets Bestyrelse en større Frihed til at bevæge sig, netop hvor det gjaldt om at tage Dispositioner, der krævede Offre strax, medens de i den kommende Tid kunde bringe større Indtægter i Forhold dertil. Der fremkom da i Finantsloven for 1856—57 et dertil sigtende Forslag, og det blev tillige antydet, at man agtede at foretage en Ombygning af Theatrets Scene. Det er aldeles klart, at man under Forhandlingerne paa Rigsdagen hovedsagelig fæstede sine Bine paa denne sidste Anvendelse af de Midler, Theatret maatte være i Stand til at opspare, og at man vilde sikre den lovgivende Magt en bestemt Indflydelse paa de Midlers Anvendelse, som Theatret mulig maatte opspare, naar der var Tale om en ny Bygning. Det er imidlertid paa den anden Side ogsaa umiskjendeligt, at Ordene under Forhandlingen ere faldne saaledes, at man maa antage, det er fastslaaet, at Theatret ikke kunde anvende Noget af sin Reservesfond uden efter Bevilling, men vel at mærke derunder indbefattet Efterbevilling; ved at efterse Statsregnskabet for 1856—57 vil man finde mange Exempler derpaa. Dette maa altsaa anses for slaaet fast ved Finantsloven for 1856—57, og det var som sagt den kommende Theaterbygning, man havde for Øie derved. „Man vilde sikre Rigsdagens Indflydelse i alle økonomiske, arkitektoniske og kunstneriske Henseender osv., og Resultatet deraf blev den første Ombygning af det kongelige Theater. Da denne var færdig, faae